

protocol tegen pesten

Prinses Beatrixschool

Bosweg 27G

9919 TG Loppersum

0596-572616

beatrixschool@marenland.org

Prinses Beatrixschool
Bosweg 27G
9919 TG Loppersum
0596- 572616
beatrixschool@marenland.org

Inhoudsopgave:

1. Inleiding protocol tegen pesten
2. Wat is pesten?
3. Hoe gaan we op de Prinses Beatrixschool met pesten om?
4. Wat doen we met het gesignaleerde probleem?
  - 4.1 De confrontatie methode
  - 4.2 De aanpak zonder verwijten
5. Voorkomen
6. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester(s)
  - 6.1 Het gepeste kind
  - 6.2 Aanpak van de gepeste leerling(en)
  - 6.3 Overwegingen voor de ouders van de gepeste kinderen
  - 6.4 De zwijgende middengroep
  - 6.5 Overwegingen voor de ouder(s) van de zwijgende meerderheid
  - 6.6 Het herkennen van de pester(s)
  - 6.7 Aanpak van de pestende leerling(en)
  - 6.8 Overwegingen voor de ouders van de pester(s)
7. De rol van de ouder(s)
8. Als het toch uit de hand gelopen is
9. Bijlagen
  1. Pestincidenten registratie+ observatieformulier voor pleinwacht
  2. Gespreksformulier
  - 3 en 4

Adviezen van de school aan de ouder(s) van het gepeste kind, de pester

5. Adviezen aan de gepeste kinderen

Prinses Beatrixschool
Bosweg 27G

9919 TG Loppersum
0596- 572616
beatrixschool@marenland.org

1. Protocol tegen het pesten

Dit protocol heeft als doel dat:

“Alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig moeten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en leerkrachten, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Pesten op school

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Door het pesten serieus te nemen kunnen we er met ons allen iets aan doen. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kind(eren), de pester(s) en de zwijgende groep, leerkrachten en de ouder(s).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna regels worden vastgesteld.
- Als pesten zich voordoet, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouder(s) dat signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld. Op de OBS Prinses Beatrix is dat de intern begeleider, Hilda Dijkstra. Op posters in de gang met foto van de vertrouwenspersoon wordt voor de leerlingen duidelijk wie de vertrouwenspersoon is. We hopen dat dit het melden van pesten bevordert.

2. Wat is pesten?

Pesten is een systematische, psychologische, fysieke of seksuele handeling van geweld door een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer leerlingen/klasgenoten, die zich niet (langer) in staat "voelt" zichzelf te verdedigen. Elk gedrag dat geen respect voor anderen laat zien. Pesten is van alle tijden en komt in alle groepen en culturen voor.

Pesten gebeurt opzettelijk.

Pesten is bedoeld om schade toe te brengen (fysiek, materiaal, of mentaal).

Bij pesten is altijd sprake van ongelijke machtsverhoudingen (fysiek en/of verbaal sterkere personen kiezen minder weerbare personen als slachtoffer).

Pesten gebeurt systematisch.

Pesten houdt niet vanzelf op, maar wordt eerder erger als er niet wordt ingegrepen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen; verbaal en /of non verbaal
- Opmerkingen maken over uiterlijk.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen.
- Pesten via computer, social media / mobiele telefoon.

Leerkrachten en ouder(s) moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Wanneer praten we over pesten en wanneer over plagen?

pesten	Plagen
-systematisch	-niet systematisch
-sprake van leedvermaak, kwetsend	-is voor de lol, je doet het samen
-machtsongelijkheid	-machtsevenwicht, gelijkheid
-grensoverschrijdend gedrag	-gebeurt bij iedereen, is voor de lol, niet altijd leuk maar nooit echt bedreigend

-het slachtoffer kan niet voor zichzelf opkomen	-het slachtoffer kan voor zichzelf opkomen
-psychische en /of fysieke schade	-geen psychische en / of fysieke schade

Het is niet altijd eenvoudig aan te geven wanneer iets plagen is en wanneer er sprake is van pesten. Belangrijk is de intentie van de "dader" en de beleving van het "slachtoffer". Net als bij andere vormen van ongewenste omgangsvormen is de grens die het "slachtoffer" stelt bepalend.

Plagen is niet altijd leuk, niet ieder kind kan goed tegen plagen, maar plagen is snel vergeten.

Digitaal pesten

Als gevolg van technologische ontwikkelingen gebruiken de pesters o.a. de computer en de mobiele telefoon om hun slachtoffers te kunnen lastig vallen. Het digitale pesten (cyber pesten) kan op afstand, anoniem en non-stop gebeuren. E-mails kunnen verstuurd worden, zonder dat iemand weet wie de afzender is. Of het bericht wordt verzonden met een valse naam van de afzender. Opvallend van deze wijze van pesten, via social media, is dat het taalgebruik veel harder is dan het directe pesten. Op de Prinses Beatrixschool mogen geen e-mails, door leerlingen, verstuurd worden zonder toestemming van de leerkracht.

Het is op de Prinses Beatrixschool niet toegestaan om mobiele telefoons mee naar school te nemen. Tenzij de ouder(s) kenbaar heeft gemaakt bij de groepsleerkracht dat hun kind een mobiel bij zich mag hebben i.v.m. het reizen van- en naar school. De mobiele telefoons mogen niet gebruikt worden in de school. Dit om te voorkomen dat kinderen hun mobiel kwijtraken, elkaar filmen, fotograferen en opnemen. De mobiele telefoons moeten worden ingeleverd bij de groepsleerkracht. Indien leerlingen deze regel overtreden zal de leerkracht de telefoon innemen. De leerkracht neemt dan contact op met de ouder(s).

De leerlingen mogen, indien nodig, gebruik maken van de telefoon op school.

De school is niet aansprakelijk voor verlies of diefstal van de mobiele telefoon.

3. Hoe gaan wij op de Prinses Beatrixschool met pesten om?

Leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak op school. Van de leerkrachten mag verwacht worden dat zij signalen van kinderen, ouders, collega's en overblijfouder(s) serieus nemen. Dat zij een voorbeeldfunctie hebben in het correct omgaan met elkaar. Het voorbeeldgedrag van de leerkrachten en de ouder(s) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

Agressief gedrag van leerkrachten, stagiaires, ouder(s) en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten, ouder(s) en leerlingen horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

De leerkrachten besteden standaard aan het begin van het schooljaar aandacht aan regels en afspraken voor in de klas, in de school en op het plein. Onderwerpen als de schoolregels, veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen. Kinderen mogen eventueel in hun eigen groep een aanvulling geven op de groepsregels, in overleg met de leerkracht.

Belangrijke regels bij het hanteren van het protocol tegen pesten;

- Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

"Je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken".

Deze regel geldt natuurlijk ook voor de ouders van alle kinderen.

- Medeleerlingen zijn ook verantwoordelijk om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.
- Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en ouder(s) halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouder(s) naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Samen met de leerkracht(en) wordt naar een oplossing gezocht en wordt actie ondernomen.

Onze vaste schoolregels voor een goed pedagogisch klimaat op de Prinses Beatrixschool zijn:

- **Help elkaar waar het kan en mag**
- **Zorg voor je eigen veiligheid en dat van anderen**
- **Zorg dat iedereen met plezier naar school gaat**
- **Wees zuinig en netjes op eigen en andermans spullen.**

We hebben deze 4 hoofdregels centraal in de school hangen, zichtbaar voor iedereen.

4. Wat doen we met het gesignaleerde probleem?

Indien er een melding van pesten (door de gepeste leerling, ouder(s), andere leerling of leerkracht) bij de leerkracht komt:

Bij openlijk pestgedrag / grenzen stellen – sancties afspreken

- Spreekt de leerkracht met de gepeste en de pester(s). Meestal buiten het lokaal. Dit is een verhelderingsgesprek en de leerkracht probeert samen met de pester(s) en de gepeste(n) tot een gesprek te komen. Eventueel problemen op te lossen en afspraken te maken.
- Gemaakte afspraken door de betrokkenen leerlingen laten ondertekenen (door de leerlingen laten verwoorden en ondertekenen).
- De leerkracht spreekt na een afgesproken periode nogmaals met de betrokkenen over de gemaakte afspraken en hoe het nu gaat.
- De leerkracht geeft aan de collega's door dat er een melding is en om welke leerling(en) het gaat.
- In de koffiekamer ligt het pestincidentenregistratie waarin formulier zitten. Deze formulieren worden ingevuld en bijgehouden door degene waar de melding van pesten is binnen gekomen. Er moet antwoord gegeven worden op de vragen wat is er gebeurd en wie zijn er is betrokken en het vervolg van het traject. Degene van het team waar de melding is binnengekomen licht alle collega's in! Iedere leerkracht die pleinwacht heeft houdt de betrokken leerling op het plein in de gaten. Dagelijks wordt op het formulier in het pestincidentenformulier bijgehouden of er op het plein bijzonderheden zijn geweest.

Deze lijst wordt twee weken bijgehouden. Er vindt terugkoppeling naar de ouder(s) van de gepeste(n) plaats.

- Bij herhaling van het pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die pest, de pester, de gepeste, de meelopers en de groep.
- Bij pestgedrag worden de ouders (van pester en gepeste) op de hoogte gebracht van het pestgedrag. Leerkracht(en) en ouder(s) proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Afspraken worden genoteerd op formulier (bijlage 2).
- De leerkracht veroordeelt de pester/gepeste niet, maar beschrijft de gevoelens aan de groep en legt het probleem uit en vraagt de groep om ideeën (verantwoordelijkheid).

Wanneer de leerkracht het idee heeft dat er sprake is van pesten.

Bij onderhuids pestgedrag / zorgen voor veiligheid en vertrouwen.

Twee mogelijke methodes:

4.1 De confrontatie methode (één op één)

Als pesten of agressie heel openlijk en agressief is. Er zijn echt één of twee "raddraaiers" aan te wijzen. Dan worden ze persoonlijk aangesproken op hun gedrag. **Het gedrag wordt besproken, niet de persoon.**

Bijvoorbeeld als je tegen een leerling zegt: "Jij bent gemeen". Dan wijs je het hele kind af, althans zo komt het over bij de leerling. Grote kans dat bij de ontvanger alle deuren op slot gaan. Dit geldt ook wanneer je de "waarom - vraag" stelt. Meer effect kan het hebben als je specifiek aangeeft om welk gedrag, in welke situatie het gaat. Als je kunt aangeven welk gedrag je wel wilt hebben. Als je kan aangeven dat je daarop let. Als je specifiek benoemt wanneer je dat gaat bekijken zodat je het kan bespreken.

Stappenplan bij de Confrontatie methode

Stap 1: Definieer het probleem.

Stap 2: Meet en onderzoek, zodat je de gebeurtenissen helder krijgt.

Verzamel de feiten, zodat je zicht krijgt op de pester(s), het slachtoffer, het groepsproces

Stap 3: Ga het confrontatiegesprek aan met de pester(s). Confronteer hem/haar met de feiten en geef hem/haar inzicht in sociaal incompetent gedrag. Confronteer pester(s) met de negatieve effecten voor het slachtoffer.

Kader stellen: Deze school accepteert pesten en intimidatie niet.

Stap 4: Er worden in een contract afspraken vastgelegd. Vervolggesprek(ken) worden afgesproken. In de vervolggesprekken ook aandacht voor hoe het verder moet met de pester(s). Verdere hulpverlening? Wanneer de pester(s) niet wil meewerken het gedrag problematiseren.

Intussen gesprekken voeren met slachtoffer om hem/haar meer greep op de situatie te laten krijgen

Stap 5: Vinger aan de pols houden gedurende een afgesproken tijd.

4.2. Aanpak zonder verwijten (groepsaanpak)

Dit is een methode vertaald uit het Engels (no- blame approach). Niemand krijgt de schuld en kinderen worden uitgedaagd om mee te helpen aan het oplossen van het probleem. Ze worden ook verantwoordelijk. Als leerkracht ben je vooral de coach die ze op het spoor zet en terugkoppelt of ook gebeurt wat is afgesproken.

De positieve aanpak van pesten kan goed werken bij groepen waar het pesten verankert zit in het groepsproces.

Stappenplan aanpak zonder verwijten

Stap 1: Vraaggesprek met het slachtoffer.

Als de leerkracht merkt dat er is gepest, begint deze een gesprek met het slachtoffer. Er worden geen vragen gesteld over incidenten, maar de leerkracht wil wel weten wie er bij betrokken waren.

Stap 2: Organiseer een ontmoeting met de betrokken personen.

De leerkracht organiseert een ontmoeting met de groep leerlingen die er bij betrokken waren, inbegrepen de kinderen die erbij stonden, de meelopers die meededen aan het pesten maar er niet mee begonnen zijn en een of twee kinderen die het slachtoffer sympathiek vindt. Een groepje van zes tot acht kinderen werkt goed.

Stap 3: Leg het probleem uit.

De leerkracht vertelt over de gevoelens van het slachtoffer.

Stap 4: Deel de verantwoordelijkheid.

De leerkracht legt geen schuld bij de groep, maar zegt wel dat hij/zij weet dat de groep verantwoordelijk is en dat zij er iets aan kunnen doen.

Stap 5: Vraag de groep naar hun ideeën.

Elk lid van de groep wordt aangemoedigd een manier te vinden om het slachtoffer te helpen, zodat hij/zij zich prettiger voelt. De leerkracht maakt een afspraak met hen voor een volgende ontmoeting om te kijken hoe het gaat.

Stap 6: Laat het aan hun over.

De leerkracht beëindigt de bijeenkomst door de verantwoordelijkheid voor het probleem bij de groep neer te leggen. De leerkracht maakt een afspraak met hen voor een volgende ontmoeting om te kijken hoe het gaat.

Stap 7: De volgende ontmoeting.

Ongeveer na een week bespreekt de leerkracht met elke leerling, incl. het slachtoffer, hoe het is gegaan. Dit geeft de leerkracht inzicht in het pesten en houdt de leerlingen betrokken bij de zaak.

5. Voorkomen

Zorg dragen voor een goed klassenklimaat

Een goed klassenklimaat vereist dat er structuur is aangebracht, dat sociaal gedrag wordt aangeleerd en dat de zelfwaardering wordt gestimuleerd. Omdat het in dit geval gaat om het voorkomen van pestgedrag lijkt het logisch te beginnen met een methode, die zich richt op activiteiten die de contacten tussen alle leerlingen stimuleren. Op school maken wij gebruik van de methode: "Kinderen en hun sociale talenten". Voor het signaleren van pestgedrag en het welbevinden van de leerlingen maken we gebruik van "Zien". Een computerprogramma waarbij de leerlingen (startende in groep 5) één keer per jaar digitaal vragen beantwoorden. De leerkrachten vullen eveneens een vragenlijst digitaal in (2x per jaar). Uit deze gegevens volgt eventueel een individuele plan van aanpak of een groepsaanpak. De gegevens worden tijdens de zorgbespreking met het gehele team besproken.

Mogelijke activiteiten om de groep bewust te maken van pestgedrag;

In een klassengesprek het onderwerp bespreekbaar maken op het niveau van de groep.

Wat is pesten? Wat is plagen?

Waarom wordt er eigenlijk gepest?

Hoe zou iemand zich voelen als hij wordt gepest of zelf pest?

Wat zouden we als groep kunnen doen als iemand wordt gepest?

Opstel maken over pesten.

Schrijf een "pestverhaal" zelf meegemaakt of bedacht en eindig je verhaal met een goed advies.

Gedragsregels maken gericht op pesten.

Met de groep een aantal gedragsregels maken en die dan duidelijk zichtbaar in het lokaal ophangen, zodat er desgewenst op terug kan worden gekomen.

Aan het eind van deze les ook aan de groep duidelijk maken wat de algemene regels zijn van de school en van de groep.

Uitleggen aan de leerlingen hoe we er op school mee omgaan: controle op het plein, het noteren van afspraken, het inschakelen van de ouders en de directie.

Rollenspel spelen

Aan de hand van een voorbeeld of een genoemd voorval.

Tekening maken

Het onderwerp voor de tekening is vriendschap.

De gangen van de school worden behangen met vriendschapstekeningen.

Contract maken, opstellen

Leerlingen stellen zelf een anti pestcontract op met tekening en tekst

Zie ook internet Google; lesidee+pesten

In het begin van het nieuwe schooljaar gaat de vertrouwenspersoon bij de groepen langs en geeft uitleg over waar de leerlingen, naast hun eigen leerkracht, pestgedrag kunnen melden. Vervolgens wordt aan de leerlingen uitgelegd hoe het team met een melding van pesten omgaat. Dit doen we om de leerlingen aan te geven dat wij als team de melding serieus nemen en achter de schermen proberen aan het probleem te werken. De teamleden vullen een pleinoverzicht in gedurende veertien dagen en koppelen de bevindingen terug aan de melder van het pestincident.

6. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste(n) en begeleidt de pester(s).

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de CJG (Centrum voor jeugd en gezin) of schoolmaatschappelijk werk.

6.1 Het gepeste kind:

Een leerling die gepest wordt vindt het vaak moeilijk om te praten over hetgeen er gebeurd. Hij/zij houdt het verhaal bij zich uit schaamte, bang niet serieus genomen te worden, bang om voor 'zwak' uitgemaakt te worden of dat het pesten zal toenemen na een melding.

Signalen van het kind dat gepest wordt:

- Bang zijn om naar of van school te gaan.
- Niet naar school willen gaan en voortdurend smoesjes verzinnen.
- Elke dag een andere route naar school kiezen.
- Niet meer buiten willen spelen.
- Slechter presteren dan normaal.
- Met kapotte spullen of kleren thuis komen.
- Teruggetrokken gedrag vertonen.
- Agressief worden naar andere kinderen toe.
- Stoppen met eten.
- Buikpijn of hoofdpijn hebben.
- Zichzelf in slaap huilen.
- Nachtmerries hebben.
- Het hebben van schrammen, blauwe plekken.
- Weigeren om te zeggen wat er aan de hand is.

Een aantal van deze signalen kunnen enkel thuis of juist alleen op school worden waargenomen. Dit vraagt alertheid en een open gesprekshouding van ouder(s) en leerkracht(en).

Herkennen van de slachtoffers

Slachtoffers kunnen leerlingen zijn die:

- Nieuwkomers zijn in de klas of op school
- Motorische problemen hebben
- Er anders uitzien, anders spreken of een andere achtergrond hebben dan de overige leerlingen
- Weinig gevoel voor eigenwaarde, zelfrespect hebben
- Clowneske reacties vertonen wanneer ze gepest worden
- Vaker nerveus of bang zijn
- Iedereen kan slachtoffer worden van pesten. Bij groepsvorming worden er op een gegeven moment normen gesteld. Valt iemand buiten die norm dan is de kans daar dat hij/zij of een hele groep het slachtoffer wordt. Normen kunnen zowel gebaseerd zijn op echte als op verzonden verschillen.

6.2 Aanpak van de gepeste leerling(en)

- We tonen medeleven en luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren het dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouder(s) van het kind (en de ouder(s) van de pester).
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het over te beschermen.

- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouder(s), hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, CJG.

6.3 Overwegingen voor de ouder(s) van de gepeste kinderen:

- Houdt de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste met de leerkracht bespreken.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer de leerling om naar de leerkracht te gaan.

6.4 De zwijgende middengroep

In woord en daad moet de school steeds het signaal afgeven dat pesten niet kan en dus normoverschrijdend gedrag is waartegen een ieder stelling moet innemen.

Kortom, de school werkt aan een klimaat waarbij leerlingen het voor elkaar opnemen in plaats van de pester(s) hun gang te laten gaan. Wijs de leerlingen in vooral de hogere groepen op hun verantwoordelijkheid. Leerlingen uit "de zwijgende middengroep" kunnen en moeten opkomen voor kinderen die gepest worden.

De klas/ zwijgende middengroep:

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling(en).
- We bespreken met de leerlingen dat "meedoen" met de pester(s) meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste(n).
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste(n) heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouder(s), hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, huisarts, CJG.

6.5 Overwegingen voor de ouder(s) van de zwijgende meerderheid:

Bijna in iedere groep wordt wel gepest. Ieder kind heeft dus ook te maken met pesten, in de meeste gevallen als toekijker. Als ouder kun je met je kind praten over pesten op school: wordt er gepest wat gebeurt er dan? Wat vind jij daar van? En vooral ook: wat doet je kind of wat kan je kind doen. Geef als norm mee dat pesten of mee pesten niet kan. Bespreek de mogelijkheden voor je kind om de gepeste te helpen: bijvoorbeeld door voor de gepeste op te komen of door een volwassene in te schakelen.

6.6 Het herkennen van de pester(s):

Pesters kunnen het soort leerlingen zijn die:

- Lagere prestaties hebben.
- Net zo goed of zelfs nog beter presteren dan hun leeftijdgenoten.
- Onzeker en niet populair zijn.
- Zeer zelfverzekerd en blij zijn.
- Nadrukkelijk aanwezig zijn in een groep.
- Zowel de jongens als de meisjes die pesten hebben vaak gemeenschappelijke overeenkomsten:
- Pesters neigen tot assertief, agressief gedrag, hetgeen zijzelf niet erg in de hand hebben.
- Pesters voelen meestal geen medelijden; ze kunnen zich niet indenken wat de slachtoffers voelen.
- Pesters voelen zich gewoonlijk niet schuldig; zij beredeneren dat het slachtoffer op de een of andere manier de pesterijen "verdient".

6.7 Aanpak van de pestende leerling(en)

- We praten met de pester(s) en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste(n).
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouder(s), hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, huisarts, CJG.
- We spreken bij herhaling de pester(s) weer aan op zijn gedrag.

6.8 Overwegingen voor de ouder(s) van de pester(s) :

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.

Als ouder(s) van de pester(s) of meeloper heb je de rol van zowel gesprekspartner als van voorbeeldfunctie als het gaat over het omgaan met mensen die "anders" zijn.

Het is belangrijk dat de pester(s) inzicht krijgt in de gevolgen van hun gedrag en zich leert inleven in een ander (empatisch of invoelend vermogen).

Daarom is het straffen van pestgedrag af te raden; dit is misschien effectief op korte termijn, maar hiermee leer je de pester(s) niets.

Het kan zelfs negatief uitpakken, omdat de pester(s) dan juist extra het slachtoffer wil "terugpakken".

7. De rol van de ouder(s) :

De rol van de ouder(s) is lastig: omdat leeftijdsgenoten belangrijker zijn dan volwassenen, zal het kind niet snel zijn of haar ouder(s) in vertrouwen nemen. Ook doordat het slachtoffer het niet durft te vertellen uit angst voor de reactie van de pester(s), lijkt het alsof de ouder een passieve rol heeft. Toch spelen ouder(s) een belangrijke rol als het gaat om pesten, in de eerste plaats door te luisteren. Ondanks het feit dat je als ouder ook je mening hebt over wat er gebeurd is, is het belangrijk om niet gelijk te willen adviseren of oplossen.

- "Als je gepest wordt, dan sla je gewoon terug".
- "Je zult het er wel naar gemaakt hebben".
- "Loop maar gewoon weg als ze je uitschelden, dan heb je er geen last van".

Met deze opmerkingen kan een kind niet zoveel. Er wordt dan van het kind gedrag verwacht dat niet bij het kind past. Met zulke opmerkingen voelt het kind zich niet gehoord en zal zich een volgende keer misschien geremd voelen om te vertellen dat het gepest is. Het belangrijkste is dus om te luisteren; als ouders) hoef je niet direct een kant en klare oplossing te hebben.

Om goed te kunnen luisteren naar wat het kind zegt, is het belangrijk om uw eigen gevoel en gedachten op dat moment uit te schakelen. Het doel van een luister gesprek is het krijgen van informatie over de mening en beleving van het kind. Luister naar WAT er gezegd wordt en naar de omstandigheden die in het verhaal naar voren komen. Luister naar de gevoelens die worden uitgedrukt. Luister naar de behoeften die worden uitgedrukt. Toon uw begrip door de positie van de ander zo goed mogelijk in te denken.

Om tijdens het gesprek te laten merken dat u luistert, is het belangrijk om open vragen te stellen waar u kind op kan reageren. Zoals:

Hoe voelde je je daarbij? Wat deed je?, Wat zou je willen doen? ,Hoe denk je dat aan te pakken?, Wat gebeurde er?, Hoe kwam dat?, Waar gebeurde het?, Wat dacht je toen het gebeurde?, En wat zei je toen? Wat bedoel je daarmee?

Het stellen van een vraag is een mogelijkheid om meer te horen van uw kind. Soms is een korte opmerking ook een manier om te laten merken dat je luistert en dat je het gevoel van het kind erkent. (Dat moet moeilijk voor je zijn, Dat doet vast pijn, Wat vervelend voor je, Wat erg!, Ik voel met je mee, Hmmm). Het doorvragen geeft het kind de mogelijkheid u iets te vertellen. Doorvragen kan op verschillende manieren: Vraag herhalen, Vraag verduidelijken als de vraag niet begrepen wordt. Houd het wel kort en concreet. Het antwoord van het kind herhalen. Kort samenvatten wat er gezegd is en vragen of de samenvatting klopt, Om een voorbeeld vragen, Om uitleg vragen, Zwijgend doorvragen (knikken).

Het is zeer belangrijk dat het kind voelt dat er aandacht is. Neem dus de tijd voor een gesprek. Kortom luisteren betekent dus:

- Luister naar uw kind zonder een mening te geven. Geef uw kind exclusieve aandacht.
- Erken het kind, laat zien dat u er voor hem bent.
- Geduld tijdens het gesprek.
- Bedenk geen kant en klare oplossing voor het kind.

De ouders van alle kinderen:

- Neem de ouder(s) van het gepeste kind serieus.
- Houdt rekening met de gevoelens van de ouder(s) van zowel het gepeste kind als ook de gevoelens van de pester(s).
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

8. Als het toch uit de hand gelopen is

Vertrouwenspersoon en klachtencommissie

Ouders of leerlingen kunnen – ondanks alle inspanningen – niet tevreden zijn over de aanpak van de school van het pestprobleem.

De contactpersoon van de school, bij ons is dat de intern begeleider, kan de ouder(s) verwijzen naar de vertrouwenspersoon die geen deel uitmaakt van de school.

Voor de scholen van Marenland is dit dhr. D. Henderikse, directeur van stichting Marenland.

Hij zal iemand aanwijzen binnen Marenland of een extern persoon.

Deze onderzoekt of er een serieuze poging is gedaan om het conflict op te lossen. Deze signalen kunnen een ondersteuning zijn om het onderwijs en de goede gang van zaken te verbeteren.

Seksuele intimidatie

Pesten kan zich ook in een seksuele vorm uiten. Het kan dan gaan om verbale beledigingen, begluren, het lastig vallen met seksueel getinte boodschappen (via e-mail of telefoon) en handtastelijkheden.

Klachten over seksuele intimidatie kunnen bij de contactpersoon van de school worden gemeld. De contactpersoon kan de klager in contact brengen met de vertrouwenspersoon.

De vertrouwenspersoon is er voor de ondersteuning van de klager.

Een belangrijk aspect in die ondersteuning is dat de vertrouwenspersoon meedenkt over de meest verstandige vervolgstap. Zo wordt gekeken of de klacht nog intern kan worden afgedaan, of er bemiddeling mogelijk is, of dat het echt gaat om ontucht, dat bij het bevoegd gezag van de school moet worden gemeld. Voor advies kan ook contact opgenomen worden met het Centraal Meldpunt van de vertrouwensinspecteurs, tel 0900-1113111 (dagelijks van 8.00 uur tot 17.00 uur, tegen lokaal tarief).

Artikel 4a van de Wet op het primair onderwijs en artikel 3 van de Wet op het voortgezet onderwijs verplichten het bevoegd gezag van de school om in overleg te treden met de vertrouwensinspecteur wanneer er op enigerlei wijze het vermoeden bestaat dat een bij de school betrokken volwassen persoon zich schuldig heeft gemaakt aan een zedenmisdrijf.

Het kan dus gaan om een leerkracht, maar ook om een ander personeelslid of een ouder op school. Als uit dit overleg blijkt dat het vermoeden mogelijk op waarheid berust, moet het bevoegd gezag tegen de desbetreffende volwassene aangifte doen.

Zowel de klager (kind en ouder(s)) als de verweerder (de aangeklaagde partij) worden hiervan in kennis gesteld.

Nota Bene: Waar staat ouder(s) kan ook gelezen worden verzorger(s).

Leerkrachten en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PROTOCOL tegen pesten.

handtekening voorzitter m.r:

handtekening directie:

Bijlage 1 pestincidenten registratie**Observatie pleinwacht****Initialen leerling:****groep:**

Behorende bij het Protocol tegen het pesten

Datum: 8.15 – 8.30**10.15 – 10.30****12.45 – 13.00**

Maandag			
Dinsdag			
Woensdag			
Donderdag			
Vrijdag			
Maandag			
Dinsdag			
Woensdag			
Donderdag			
Vrijdag	Protocol tegen pesten, mei 2017		0 doorgaan 0 afsluiten 0 ouders inlichten

bijlage 2:

Prinses Beatrixschool
Bosweg 27G
9919 TG Loppersum
0596- 572616
beatrixschool@marenland.org

GESPREKSFORMULIER

Naam leerling:	Datum gesprek:
Leerkracht:	Schooljaar:
Aanwezig:	Gespreksnummer:

Reden van gesprek:
Informatie van de ouder(s):
Informatie van de leerkracht:
Informatie van de leerling:
Afspraken voor de komende periode:

handtekening ouder(s):

handtekening leerkracht:

Bijlage 3:

Adviezen van de school aan de ouder(s) van het gepeste kind

- Neem het kind serieus, het kan ieder kind overkomen.
- Moedig het kind aan om thuis met u over vervelende situaties te praten. Wees geduldig als de kinderen terughoudend zijn.
- Toon medeleven maar overdrijf het niet. Vraag niet na ieder schoolmoment of het ook gepest is.
- Bespreek het probleem met de direct betrokken leerkracht(en) van het kind.
- Beloon het kind en help het zijn zelfrespect terug te krijgen (laat het kind merken dat het ook sterke kanten of eigenschappen heeft).
- Maak complimenten elke keer als het kind iets goed doet.
- Stimuleer het kind tot het beoefenen van een sport, zodat hij of zij in een spel of motorische vaardigheid kan uitblinken.
- Houd de communicatie met het kind open en blijf in gesprek met het kind.
- Geef aan dat het kind in eerste instantie het beste niet kan reageren.
- Bespreek welke situatie het kind het beste kan vermijden.
- Verzeker het kind dat het pesten op zal houden.
- Bouw het zelfvertrouwen van je kind op door elke poging ter verbetering van de situatie die hij of zij onderneemt.
- Geef het kind verantwoordelijkheden.
- Vraag of hij, zij iets kan verzinnen waardoor de situatie zou kunnen veranderen.
- Stimuleer het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Bijv. door een sociale vaardigheidstraining.

Bijlage 4:

Adviezen van de school aan de ouder(s) van de pester

- Neem het probleem serieus. Raak niet in paniek; elk kind loopt kans pester te worden.
- Bespreek thuis de situatie met uw kind. Leg uit hoe ernstig zulke situaties kunnen worden.
- Praat met het kind om achter de mogelijke oorzaak van het pesten te komen.
- Maak het kind gevoelig voor wat het anderen aandoet; Probeer uw kind duidelijk te maken Dat zijn , haar gedrag heel beangstigend is voor andere kinderen.
- Probeer meer tijd te besteden aan luisteren naar uw kind, dit kan heel verhelderend zijn.
- Bekritiseer altijd het gedrag, niet het kind!
- Prijs uw kind voor goed gedrag.
- Leg uit dat je samen met de school werkt om hem , haar te helpen zodat zijn, haar gedrag beter wordt.
- Wees zelfverzekerd dat het kind kan veranderen. Laat uw vertrouwen blijken omtrent het vermogen van het kind om zijn, haar gedrag te veranderen.
- Stimuleer het kind tot het beoefenen van een sport om zijn, haar agressie vreedzaam kwijt te kunnen.
- Probeer de vriendenkring van uw kind uit te breiden en zijn, haar sociale vaardigheden te verbeteren door kinderen uit te nodigen om te komen spelen.

Bijlage 5:

Adviezen aan de gepeste kinderen

- Alleen zijn maakt kwetsbaar, blijf bij de groep, wees nooit de laatste om weg te gaan.
- Blijf in het zicht van klasgenoten en volwassenen.
- Huilen, schreeuwen, wegrennen geeft de plagers gratis lol. Draai je rug naar hen toe en loop zelfverzekerd weg.
- Probeer je kalmte te bewaren, blijf rustig.
- Laat dure spullen thuis en schep niet op over geld of spullen die je thuis hebt.
- Vraag jezelf af of je misschien uitnodigt tot plagen. Misschien kun je je gedrag op een of andere manier veranderen.
- Vraag een vriend of vriendin of hij, zij met je meegaat.
- Vertel het altijd aan iemand, bij voorkeur een volwassene en leg uit wanneer, waar en hoe vaak het gebeurt.